

Veri Yeminli Mali Müşavirlik Ltd.Şti.

Kocatepe Mah.Şehit
Muhtarbey Cad.Özerk İş
Merkezi 17/5 34437 Beyoğlu,
Taksim – İstanbul
Tel : (212) 243 27 15
Faks: (212) 245 75 72
dvk@dvkdanismanlik.com
www.dvkdanismanlik.com

Dönem Sonu Hatırlatmalar

Tarih : 12.12.2017
Sirküler No: 17-47

S

İ

R

K

Ü

L

E

R

1- KASA SAYIMI:

Dönem sonunda yapılacak fiili sayım ile her bir para birimi bazında ayrı ayrı kasa mevcudu sayıma katılanlarca imzalanmış bir tutanak ile tespit edilir. Kasa sayımı sonucunda bulunacak kasa fazlası kara ilave edilir. Kasa noksanlığı çıkması durumunda ise söz konusu farklılık tıpkı stok noksanlığında olduğu gibi “**Kanunen Kabul Edilmeyen Gider**” olarak dikkate alınır.

Ortaklar C/H, avans hesapları için de aynı şekilde düşünülebilir.

Adat hesaplaması (Gün x kredi tutarı x faiz oranı) / 36.500 faiz hesaplama formülü ile paranın bekleme gün sayısı ve reeskont faiz oranı kullanılarak yapılır. Kasadaki tutarın ortaklar tarafından kullanılması bir finansal hizmet olacağından hesaplanan faiz tutarı için fatura düzenlenerek KDV hesaplanır.

Fiili sayım sonucunda kasa fazlalığı tespit edildiğinde 100/397, sebebinin belirlenememesi durumunda da **397/679** hesaplara, fiili sayım sonucunda kasa noksanlığı tespit edilmesi durumunda **197/100**, nedeninin bulunmaması halinde de **689/197** hesaplara kayıt yapılır.

2- STOK SAYIMI:

İşletmeler dönem sonlarında fiili envanter (döküm) çıkarırlar. Fiili envanter esnasında işletmeler kendi yapılarına uygun bir şekilde her tür malı tasnif edip bu mallardan ne miktarda (kaç tane, kaç kilo, kaç metre, vb.) olduğunu belirleyerek envanter listelerini hazırlar. Bu listeler sayım görevlilerinin ad ve soyadları, sayımın tarihi, yeri açıkça yazılarak imzalanır ve işletmenin dönemsel envanter dosyasında muhafaza edilir.

Stok sayımlarında stoklarda bulunan her türlü hammadde, yarı mamul, mamul ve yardımcı malzemeler ile ticari mallar, sağlam olanlar, değeri düşenler ayrı yarı envanter işlemine tabi tutulur.

Yapılan fiili envanter sonucunda tespit edilen **stok farklarının** nedenleri araştırıldıktan sonra sebebi tespit edilemeyen farklar yapılacak muhasebe kayıtlarıyla fiili ve kaydi envanter uyumu sağlanır.

Dönem sonunda **stok fazlası** varsa, 153/397 ve 397/678 hesaplara, **stok noksanlığı** varsa, 197/153 ve 698/197-391 hesaplara kayıt yapılır.

Sebebi bulunamayan stok sayım noksanı tutarı ve bu tutara ilişkin KDV kurumlar vergisi matrahının tespitinde "**Kanunen Kabul Edilmeyen Gider**" olarak dikkate alınır. Stok sayım noksanı tutarına ilişkin KDV Ocak Ayı KDV Beyannamesi ile beyan edilerek ödenir.

3-NAKDİ SERMAYE İNDİRİMİ:

01.07.2015 tarihinden itibaren ticaret siciline tescil edilmiş olan Sermaye şirketlerinin ödenmiş veya çıkarılmış sermaye tutarları ile bu tarihten itibaren yeni kurulan sermaye şirketlerinde ödenmiş sermayenin **nakit olarak karşılanan kısmı** üzerinden **nakdi sermaye indirimi** hesaplanır.

Kurum kazancından indirilebilecek **nakdi sermaye indirimi tutarı** aşağıdaki şekilde hesaplanır:

Örnek 1: (B) AŞ nakdi olarak 500.000 TL sermaye artırım işlemlerini tamamlamış ve 01/7/2016 tarihinde tamamını ödemiştir. 31.12.2017 tarihi itibarı ile indirim oranının %50, faiz oranının %15 olduğu kabul edilecek olursa; 2018 yılında 2017 yılı KV Beyannamesinde indirilmek üzere $(500.000 \times 0,50 \times 0,15 =)$ 37.500.-TL "**Nakit Sermaye İndirim Tutarı**" hesaplanacaktır.

İndirim tutarının hesaplanmasında, TCMB tarafından indirimden yararlanılan yıl için en son açıklanan "Bankalarca Açılan Kredilere Uygulanan Ağırlıklı Ortalama Faiz Oranları" ndan "Ticari Krediler (TL Üzerinden Açılan) (Tüzel Kişi KMH ve Kurumsal Kredi Kartları Hariç)" faiz oranı uygulanır.

4- İHRACATTA GÖTÜRÜ GİDER:

Gelir Vergisi Kanunu'nun Md. 40/1 hükmüne göre; ihracat, yurt dışında inşaat, onarma, montaj ve taşımacılık faaliyetlerinde bulunan mükellefler, bu işlemlerle ilgili belgelendiremedikleri giderlerine karşılık olmak üzere götürü gider kaydedebilirler. İhracatta götürü gider hesaplaması gümrük çıkış beyannamesinde yer alan FOB değerleri toplamının %0,5 oranı ile çarpımı sonucunda bulunur. Götürü gider hesaplanabilmesi için harcamanın yapılmış ve işletmenin malvarlığında bir azalma meydana gelmiş olması gerekir.

5-2017 YILI SATIŞLARININ, 2018 YILINDA İHRACI HALİNDE GELİR HANGİ YIL BEYAN EDİLECEKTİR:

Tahakkuk esasının bir gereği olarak, ticari kazançlarda gelirin elde edilmiş sayılabilmesi için, geliri doğuran muamelenin eksiksiz olarak tamamlanmış ve alacak hakkının doğmuş olması gerekir. İhracatta malın satıcının Türkiye'deki işyerinde teslim alınması durumu hariç olmak üzere, mal fiilen ihraç edilmedikçe satış akdi tamamlanmamış sayılacak ve tahakkuk etmiş bir kazançtan söz edilemeyecektir.

Bu çerçevede, ticari bir faaliyet olan ihracat işlemlerinde GVK ve KVK yönünden vergiyi doğuran olay, satışa konu olan malın fiilen ihraç edildiği tarihte gerçekleşmekte olup, satış akdi bu tarihte tamamlanmış olmaktadır.

Satıcı da bu tarih itibariyle satılan malın karşılığı olan bedeli talep etme hakkını kazanmakta, gelir bu tarih itibariyle tahakkuk etmektedir. **Dolayısıyla ihracat işlemlerine ait bedellerin, faturası önceden düzenlense dahi, malların fiilen ihraç edildiği hesap döneminin kazancı olarak kabul edilmesi gerekmektedir.** Alacak hakkının doğduğu tarih ise, VEDOP 'tan tespit edilecek gümrük beyannamesinin kapanma tarihidir. Dolayısıyla, ihracat faturası 2017 yılında düzenlenen malların 2018 yılında ihraç edilmesi halinde, ihracat bedelleri 2018 yılının geliri olarak kabul edilmelidir.

6- BİNEK OTOMOBİL ALIMLARINA AİT KDV, ÖTV VE AMORTİSMAN ve MTKV:

3065 sayılı KDV Kanunu'nun 30/b maddesine göre, faaliyetleri kısmen veya tamamen binek otomobillerin kiralanması veya çeşitli şekillerde işletilmesi olanların bu amaçla kullandıkları hariç olmak üzere işletmelere ait **binek otomobillerin alış belgelerinde yer alan KDV indirim konusu yapılamaz.** VUK'nun 270'nci maddesi, **"mükelleflerin ÖTV'yi maliyet bedeline dahil etmek veya genel giderler arasında göstermekte serbest oldukları"** hükme bağlanmıştır.

Bu çerçevede, binek otomobillerine ait ÖTV ile indirim konusu yapılması mümkün bulunmayan KDV, mükellefler tarafından doğrudan gider yazılabileceği gibi, maliyete de intikal ettirilebilecektir. Bu konudaki seçimlik hak mükellefe aittir.

Diğer taraftan binek otomobillere ilişkin amortisman uygulamasında **"kıst amortisman"** esasının uygulandığı unutulmamalıdır. Bu uygulamada ilk yılın amortisman gideri; binek otomobilin alındığı ay tam ay sayılarak yıllık amortisman tutarının 12 ye bölünüp hesaplanan ay sayısı ile çarpılarak bulunur. İlk yıl gider yazılmayan amortisman tutarı binek otomobilin ekonomik ömrünün son yılında yazılarak giderleştirilir.

Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu'nun "Gider kaydedilememe hali" başlıklı 14'ncü maddesinde; *"Bu Kanuna bağlı (I) ve (IV) sayılı tarifelerde yer alan taşıtlardan (Ticari maksatla kullanılan uçak ve helikopterler ile taşıt kiralama faaliyeti ile uğraşan işletmelerin bu amaçla kiraya verdikleri taşıtlar hariç) alınan vergi ve cezalar ile gecikme zamları gelir ve*

kurumlar vergilerinin matrahlarının tespitinde gider olarak kabul edilmez." Hükmüne istinaden 1 no'lu listede yer alan "**Otomobil, Motosiklet, Arazi taşıtları, Kaptıkaçtı vb. Binek otomobiller için ödenen Motorlu Taşıtlar Vergisi gelir ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider yazılamaz.**

7-BİNEK OTO VE TİCARİ OTO AYRIMI:

Vergilendirme açısından bir aracı binek otomobil olarak tanımlayabilmek için o aracın 8 Seri No.lu Gümrük Genel Tebliği eki sınıflandırma kararının 87.03 tarife pozisyonunda yer alan şartları taşıması gerekmektedir.

Buna göre;

Şoför ve ön yolcu bölümü ile yük ve insan taşınan arka bölüm arasında bir bariyer veya panel bulunmaması,

Şoför ve öndeki yolcunun arkasındaki kısımda emniyet kemeri veya montajı için tertibatın bulunması,

Şoför ve öndeki yolcunun arkasındaki kısımda koltuk ve emniyet ekipmanı montajı için sabit tertibat bulunması,

Şoför ve öndeki yolcunun arkasındaki kısımda aracın yolcu bölümlerinde yer alan konfor özellikleri ve iç döşemeleri (örneğin; yer kaplamaları, havalandırma, iç aydınlatma, küllükler) olması,

İki yan panel boyunca arka camları bulunması, (En arkada yük bölümü varsa bu bölümün sağ ve sol taraflarında cam bulunup bulunmamasının önemi yoktur)

Bu şartları taşıyan araçlar ruhsatına bakılmaksızın binek otomobil olarak kabul edilmektedir.

Yapılan bu açıklamalar göre; Doblo, Kango, Multix, Combo, Connect, Partner, Berlingo, Caddy, Vaneo, Fiorino, Bipper gibi kapalı kasalı, çift sıra koltuklu, şoför mahallinin arkasındaki bölümde de yan camları olan araçlar ile Starex, Traffic, Master, Vito, Viano, Transporter, Caravelle, Transit, Jumpy, Ducato, Boxer gibi kapalı kasalı, şoför mahallinin arkasında da koltuk bulunan, yanları camlı, city van veya camlı van olarak da adlandırılan, şoför dahil 9 kişiye kadar (8+1) insan taşıyan panelvan araçlar binek otomobil olarak değerlendirilecektir.

8- VADELİ MEVDUAT HESAPLARININ DEĞERLEMESİ:

VUK Md.281'e göre; mevduat ve kredi sözleşmelerine dayanan alacaklar değerlendirme gününe kadar hesaplanacak faizleriyle birlikte dikkate alınır. Böylece vadeli mevduat hesaplarının dönem sonu itibariyle gerçekleşen faiz tutarı, faiz geliri yazılır ve vergilendirilir.

Değerleme gününe kadar tahakkuk eden faiz tutarları üzerinden fiilen tevkif edilmiş ve ödenmiş bir vergi olmaması sebebiyle beyanname üzerinden mahsup edilecek bir stopaj sözkonusu değildir. Vadesi müteakip vergilendirme döneminde dolan vadeli mevduat

hesaplarında ise kesilen verginin tamamı, kesintinin yapıldığı dönem beyannamesinde mahsup edilecektir.

9- FAİZ GİDER TAHAKKUKLARI:

VUK Md. 285'e göre; hesap dönemi içinde kullanılan ancak hesap dönemi sonu itibarıyla henüz vadesi dolmamış kredi sözleşmeleri çerçevesinde belli olan faiz oranına göre kesin bir şekilde hesaplanan ve krediyi kullandıran finans kuruluşlarına karşı borç altına girilmiş faiz tutarları karşılık ayrılmak sureti ile gider yazılır.

10- ÖDENMEYEN SGK PRİMLERİ:

Kuruma fiilen ödenmeyen SGK prim tutarları gider yazılamaz. Aralık ayına ait olan sigorta primlerinin ertesi yılın ocak ayı içinde ödenmesi durumunda, bu primler Aralık ayının gideri olarak dikkate alınabilir.

11- ŞÜPHELİ ALACAKLAR:

Şüpheli alacak; belli karinelerle tahsilinin şüpheli hale geldiği kabul edilen alacaklardır. Şüpheli alacağın senetli veya senetsiz olmasının önemi yoktur.

Şüpheli alacaklar için karşılık ayrılabilmesi için alacak; ticari ve zirai kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi ile ilgili, hâsılat olarak kaydedilmiş ve dava veya icra safhasında bulunmalıdır. (Yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmiş olmasına rağmen borçlu tarafından ödenmemiş bulunan dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük alacaklar için dava açmadan da karşılık ayrılabilir.) Alacak teminatlı olmamalıdır.

Vadesinde ödenmeyen alacaklar için kanuni yollara hangi dönemde başvurulmuşsa alacak o dönemde şüpheli hale geleceğinden, karşılık da söz konusu dönemde ayrılacaktır. Alacağın vadesi ile kanuni yollara başvurulması farklı dönemlere rastlarsa, karşılık vadenin dolduğu yılda değil, gerekli kanuni şartın sağlandığı yılda ayrılacaktır. Kanuni yollara başvurulduğu dönemde gider hesaplarına intikal ettirilmeyen şüpheli alacak karşılık tutarlarının indirim hakkı kaybedilmiş olacak, sonraki yıllarda oluşturulan gider kayıtlarının kanunen kabul edilmeyen gider olarak dikkate alınması gerekecektir.

Daha önce karşılık ayrılarak gider yazılmış olan şüpheli alacak tutarlarından dönem sonları itibarı ile tahsil edilmiş olanların gelir yazılıp yazılmadığı kontrol edilmelidir.

12- MUTABAKATLAR:

*Ücret veya İş Avansları hesapları hayatın doğal akışına uygun olarak kapatılmalıdır. Avanslar Hesabı'nın kalanının devam eden süreçler ile ilgili olduğundan emin olunmalıdır.

*Alacaklar, borçlar, finans kurumları (hesap kalanları, faiz gelirleri üzerinden yapılan stopaj tutarları) ile bilanço tarihi itibarı ile yazılı mutabakatlar yapılır.

* Şirket avukatlarından yürüyen veya yeni açılan dava ve icra takiplerinin son durumları hakkında yazılı bilgi alınmalıdır.

13- YENİLEME FONU:

Bilançoda geçmiş yıllarda ayrılmış yenileme fonu mevcut ise bu dönem içinde gelir yazılıp yazılmayacağını değerlendirilir.

14- İLİŞKİLİ KİŞİLERLE OLAN HESAPLARIN DEĞERLEMESİ (TRANSFER FİYATLANDIRMASI):

İşletmeler ilişkili kişilerle olan cari hesap ilişkilerini ayrıntılı bir şekilde izlemek durumundadırlar. İşletmeler ilişkili kişilere menfaat temin ettilerse, bu menfaat için düşük bir ücret veya bedel aldılarsa ya da hiçbir ücret veya bedel alınmadıysa transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtım eleştirisi ile karşı karşıya kalma olasılıkları büyüktür.

Uygulamada en çok karşılaşılan durum işletmelerin ortaklarından alacaklı olmalarıdır. 131- Ortaklardan Alacaklar, 195- İş Avansları hesaplarının uzun bir süre ve yüksek tutarlı borç bakiyesi vermesi tenkitle karşılaşılan nedenlerinin başında gelmektedir. Bu gibi durumlarda ortaklar cari hesabında adat yöntemiyle faiz hesaplanması ve hesaplanan faiz tutarının peşin (herhangi bir ilave vade tanımlanmadan) kayıtlara alınması en güvenli yöntem olacaktır.

Diğer cari hesap ilişkileri de tıpkı ortaklar cari hesabında olduğu gibi ele alınmalıdır. Eğer ilişkili kişilere bir menfaat sağlandıysa bunun ücret veya bedeli emsaline uygun bir şekilde alınmamışsa, işletmenin mahrum kaldığı gelir kaybı telafi edilmelidir.

Cari hesap ilişkilerinde faiz hesaplanması durumunda ise hesaplanan faiz üzerinden KDV hesaplanmasına gidilmesi gerektiği de idare tarafından kabul edilmektedir.

Saygılarımızla,